

A L E K S A N D E R F R E D R O

PISMA WSZYSTKIE

WYDANIE KRYTYCZNE

OPRACOWAŁ

STANISŁAW PIGOŃ

członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk

WSTĘPEM POPRZEDZIŁ

KAZIMIERZ WYKA

członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk

TOM DWUNASTY

*

W I E R S Z E

CZĘŚĆ DRUGA

MCMLXII
PAŃSTWOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

A L E K S A N D E R F R E D R O

W I E R S Z E

CZĘŚĆ DRUGA

MCMLXII
PAŃSTWOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

SPIS RZECZY

VI. SATYRY I PAMFLETY

1. Wylew Hipokrenu	7
2. Do Dukata	8
3. Do Lenistwa	9
4. Modne gospodarstwo	12
5. Rymotwórstwo [I]	15
6. Taki to świat	18
7. Bez komplemenów	20
8. Sejm ptaków	21
9. Jakoś to będzie	24
10. Sielanka	26
11. Wet za wet	33
12. Doktorowie	36
13. Odludek	38
14. Weredyk	43
15. Sejmu kandydaci do Rady Państwa	44
16. Wiwaty	46
17. Straszny przyjaciel	49
18. Pan Pieniądz	52
19. Mężowie	54

VII. BAJKI I PRZYPOWIASTKI

1. Kasia, kotka i motyl	59
2. Orzeł i żuraw	59
3. Czyżyk i zięba	60
4. Trzeba by	62

5a. Anglik i Francuz...	63
5b. Paweł i Gaweł...	64
6. Motyle	65
7. Kos i dzierlatka	67
8. Małpa	68
9. Koguty	69
10. Sowa i szpak	69
11. Osiół	70
12. Spekulant	70
13. Pająki	71
14. Ręcznik i batóg	72
15. Rolnik i byk	73
16. Raki w garnku	74
17. Baba i targ	74
18. Stara dykteryjka	75
19. Żabki	75
20. Cygan i baba	76
21. Bańka	78
22. Motyl	79
23. Wiatr i noc	79
24. Mucha	79
25. Jaskółka	80

VIII. WIERSZE RÓŻNE

A) Patriotyczne

1a. Pieśń Polaków	83
1b. Pieśń nasza	84
2. Stary ułan	85
3. Pożegnanie [I]	86
4. Jeszcze Polska nie zginęła	88
5. Ojczyzna nasza	96
6. Psalm Matki naszej	97
7. Matka	105
8. Przeklęstwo	106
9. Odezwa	109
10. Tak bywało	111
11. Niestety!	112

B) Osobiste

1. Pożegnanie [II]	113
2. Wspomnienie	113
3. Ach, któż na widok...	114
4a. Listek	115
4b. Przyszłość	117
5. Sen [II]	118
6. Stary śpiewak	120
7. Nieśmiertelna	121
8. Marzenia	122
9. Mój pacierz	123
10. Do ***	127
11. Orzeł	128
12. Ziarno piasku	129
13. Nad grobem	130
14. Ironia szczęścia	131
15. Trzy chwile	132
16. Łyskawica	133
17. Pro memoria	133
18. Myśl moja	136
19. Wierzę w mądrość	137
20. Biedne serce	138
21. Chmurno!	138
22. Życie snem	139
23. Przyszłość	139
24. Cmentarz	141
25. Modlitwa moja	141
26. Ogłuchłem	143
27. 1874	145
28. Gdzie zasięgnę pamięcią...	145
29. Żal mi	146
30. Ostatnie westchnienie	146
31. Spalić, nie spalić?	148

C) Refleksyjne

1. Pożar	150
2. Przeznaczenie	151
3. Taniec piekielny	151
4a. Róża i jej listek	153
4b. Róża i listek	154

5. Serce	156
6. Verba veritatis	157
7. Twarda pamięć...	157
8. Nieprzebrana Jaska Boska	158
9. Stary rok 1871	158
10. Stan rzeczy prawdziwy	159
11. Miejmy nadzieję!	159
12. Komary	160
13. Co to pomoże...	161
14. Sztuka	161
15. Mrowisko	162
16. Wybór	164
17. Rymotwórstwo [II]	164
18. Łowy	165
19. Młody świat	165
20. Moje zdanie	166
21. Tak czy siak...	166
22. Narzekasz, bratku...	167

D) Okolicznościowe

1. Poselając żonie portreta dzieci do Grefenbergu'839	168
2. W album młodego poety	168
3. W imienniku M ***	168
4. W album ***	169
5. Do Mimi	169
6. Balik dziecinny	169
7. Do mojej żony	169
8. Do mego syna	170
9. Do mojej córki	170
10. W dzień imienin Izia	170
11. Do Jasia, mego zięcia	171
12. Kocham was niepojęcie...	171

IX. EPIGRAMATY I FRASZKI

A) Epigramaty

I

1. Epigramat	175
2. Epigramat	175
3. Nagrobek lekarza	175
4. Do ***	175

II

5. Siła przed prawem...	175
6. Gdy śmiech w zwyczaj...	176
7. Gdzie interes dmucha...	176
8. Często droga...	176
9. Stary amant...	176
10. W niewprawnym ręku...	176
11. Ssie pijawka...	176
12. Krecie nóry...	176
13. Piękny z dala...	177
14. Spójrz przed się...	177
15. Kukulka z gniazda...	177
16. Nie zbierzesz ziarna...	177
17. Ciężkie, mospanie, powietrze...	177
18. Z ciemnotą zwodne przymierze...	177
19. Temu, co się skrada...	177
20. Rybie nigdy...	178
21. Kto rachuje...	178
22. Kto się z swym powołaniem...	178
23. Niemiecka oświata...	178
24. Od majaka...	178
25. Wilk morduje...	178
26. Gdyby małpa...	178
27. Pierwej polkniesz...	179
28. Pierwej w księżycu...	179
29. Biada temu...	179
30. Kto wdzięczności...	179
31. Chociażbyś miał zginać...	179
32. Jaszczureczka się umizga...	179
33. Pies pocziwszy...	179
34. Kto kadzidłem...	180
35. Z młodym stara...	180
36. Kto zawsze szczerze...	180
37. Od głupich...	180
38. Rozsądek kaszle...	180
39. Głupoty straszna...	180
40. Od fałszywego mędrca...	180
41. Głupi mędre...	181

42. Ucieka nędza...	181
43. Wolność! Braterstwo!...	181
44. „Bankiery rozbójniki!“...	181
45. Nie ma już cnoty...	181
46. Honor albo pieniądze...	181
47. Gminowładztwo tylko...	181
48. Ciągłe kłamstwami...	182
49. Na wszystko się uśmiecha...	182
50. Nie wie, co było...	182
51. Patrzyć gdzieś w gwiazdy...	182
52. Popularności nie otrzymasz...	182
53. Słowo z siłą...	182
54. Chcieć latać...	182
55. Gdzie dzienniki...	183
56. Z paszkwilantem...	183
57. Szczekasz głośno...	183
58. Udawał pana...	183
59. Dał, szumiął...	183

III

60. W zimie zarówno...	183
61. Zgorzał gmach...	184
62. Dziennikarz	184
63. Zaborów i rozbojów...	184
64. Daj i daj...	184
65. Kochać i wierzyć...	184
66. Fałsz	184
67. Zbytek	185
68. Patrioci	185
69. Głupi biurokracizm...	185
70. Najszlachetniejszy zamiar...	185
71. Szlachcie skręca...	185
72. Z wiekiem wzrok...	185
73. Ciężkie kajdany...	186
74. Ziemia nasza	186
75. Jednemu z posłów...	186
76. Niezaprzeczona prawda	186
77. Socjalizm	186
78. Biada	186

79. Rzuciłeś sprośnym kałem...	187
80. Dźwięk słów wybornych...	187
81. Biedny karlik...	187
82. Zbytek nieszczęścia...	187

B) Fraszk i

1. Do mojego proboszcza	188
2. Niechaj bierze mędrak...	188
3. Żona	188
4. Na nowe tłumaczenie pieśni Schillera: Dzwon	189
5. Dzieje h[istoryczno]-p[olityczne] ks. Ch[odynickiego]	189
6. Do L.	189
7. Kłamca	190
8. Do M ***	190
9. Omyłka nad Dunajcem	190
10. Do kaczora	190
11. [Do Wincentego Skrzyńskiego]	191
12. Kłódkę mąż żonie...	192
13. Przebaczyć waćpan niezgrabność...	192
14. Najczęściej sprzeczka...	192
15. Miły deszczyk...	192
16. Z powodu terminologii ekonomii politycznej	193
17. [Do Badenich]	193
18. Komuniści	194
19. Kartofel	194
20. List do „Czasu“, nie wydany	194
21. Do redakcji „Kuźni“	195
22. Sejm	195
23. Stare moich dzieł...	195
24. Nie bądź bocianem...	196
25. Smolka i jego klub	196
26. Prym ze soli...	196
27. Panie Żak...	196
28. Do krawca Bałutowskiego	197
29. Biurokraci, demokraci...	197
30. Dębem wyrosłeś...	197
31. Panicz ładny...	197
32. Popularność złapać...	197
33. Jakby grzybów...	198

34. Gromanku, Witmanku...	198
35. Jest tam jakaś...	198
36. Tylko śmiało...	198
37. Twych talentów...	199
38. Idź do diabła...	199
39. W naszej ziemi...	199
40. Będę feudałem...	200
41. Dźwignąłbyś się...	200
42. Szalona niegdyś...	200
43. Obwieszczenie [I]	200
44. O, źle!...	201
45. Gościnne role	201
46. O Adamie!...	201
47. Ziemalkowski wyrósł...	202
48. Nic nas nie nauczył...	202
49. Jak ta kolczasta...	202
50. Cóż robicie...	203
51. Obwieszczenie [II]	203
52. Ja go w pysk...	203
53. Nie było Żyda...	203
54. Ni czci, ni wiary...	203
55. Tyle cnoty w psie...	204
56. Narowistej strzeż się...	204
57. Lam kłamię...	204
58. Prawdą jest niemylna...	204
59. Panowie bracia...	204
60. Co będzie?	205
61. Ordery	205
62. Handel	205
63. Hipokryta	206
64. Na sejm, na sejm pojedę...	206
65. Ambo meliores	206
66. Wasz parlament...	206
67. Potop	207
68. Rozum	207
69. Grzmoty	207
70. On gałgan...	208
71. Sen [III]	208
72. W naszej propinacji...	208

DODATEK

I. Obrazy książąt i królów polskich	211
II. Zabawki wierszem	
1. Lampartia	222
2. [Do Jędrzeja]	224
3. Odpowiedź Feliksowi B[oznańskiemu]	225
III. Fragmenty	
1. Noc bezsenna	227
2. Piękne, bogate...	227
3. Finis Poloniae	227

KOMENTARZ

Dodatek krytyczny	231
Objaśnienia	522
Alfabetyczny spis wierszy z t. XI i XII	633
Spis ilustracji	651

